

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_ZSV_032
Předmět:	Základy společenských věd
Tematický okruh:	Člověk v dějinách
Autor, spoluautor:	Mgr. Markéta Macháčková
Název DUMu:	Vývoj v poválečném Československu (1945 – 1948)
Pořadové číslo DUMu:	12
Stručná anotace:	<p>Výukový materiál se zabývá situací v Československu po druhé světové válce. Objevuje se zde problematika politiky a následný komunistický převrat a nastolení totality. Součástí materiálu je také závěrečný test, který shrnuje získané poznatky.</p>
Ročník:	2.
Obor vzdělání:	63 – 41 – M/01 Ekonomika a podnikání
Metodický pokyn:	Žáci použijí snímky s úkoly a závěrečným testem, které slouží k procvičení látky.
Výsledky vzdělávání:	Žák objasní uspořádání světa po 2. světové válce a důsledky pro Československo.
Vytvořeno dne:	12. 6. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Vývoj v poválečném Československu (1945 – 1948)

Situace v roce 1945

květen 1945 – území Československa bylo osvobozeno americkou a sovětskou armádou

Krátce poté bylo rozhodnuto o odsunu Němců z pohraničních oblastí ČSR do Německa – německý majetek byl zabaven státem

- do pohraničí přišli noví obyvatelé, kterým byla přidělena půda na základě pozemkové reformy (**léto 1945**)
- probíhaly také mimořádné soudy s válečnými zločinci (popraven byl např. K. H. Frank)

Politický systém v roce 1945

- po osvobození nefungoval parlament
- úlohu zákonů plnily tzv. **dekrety prezidenta republiky** (byly schvalovány vládou a podepsány prezidentem)

říjen 1945 – začalo fungovat Prozatímní národní shromáždění

Velký vliv ve společnosti měly také odborové organizace, které se sloučily do jedné – **Revoluční odborové hnutí (ROH)**

Volby v roce 1946

květen 1946 – v Československu se konaly parlamentní volby => výsledek v Čechách a na Slovensku se lišil

- v Čechách zvítězili komunisté (40%), na Slovensku zvítězila Demokratická strana (62%)
- parlament zvolil prezidentem opět **Edvarda Beneše**, předsedou vlády se stal **Klement Gottwald**
- ve vládě byli také nestraníci – J. Masaryk (ministr zahraničí), L. Svoboda (ministr národní obrany)

Vývoj v roce 1947

Roku 1947 se Československo přihlásilo k Marshallově plánu – Stalin to ale zakázal
Komunisté začali proti ostatním stranám využívat tajnou policii (tzv. **Státní bezpečnost – StB**)
Podzim 1947 – začala být patrná krize ve vládě

Nástup komunistů k moci

20. 2. 1948 – nekomunističtí ministři podali demisi => komunisté vyvíjeli nátlak na prezidenta Beneše, aby demisi přijal

25. 2. 1948 – prezident demisi přijal, do vlády jmenoval nové členy na návrh K. Gottwalda => komunisté získali veškerou moc v zemi = ***komunistický převrat („vítězný únor“)***

9. 5. 1948 byla vypracována nová ústava (*Ústava 9. května*), Beneš ji nepodepsal, poté odstoupil a novým prezidentem se stal Klement Gottwald

Závěrečný test

- 1. Co byly dekrety prezidenta republiky**
- 2. Jak dopadly volby v roce 1946, kdo byl v čele vlády, vyjmenujte další členy**
- 3. Co je vítězný únor, kdy k němu došlo, co to znamenalo**
- 4. Kdy odstoupil prezident Beneš a proč**

Řešení závěrečného testu

1. Dekrety prezidenta republiky nahrazovaly zákony, byly schvalovány vládou.
2. V Čechách zvítězili komunisté na Slovensku Demokratická strana, v čele vlády byl K. Gottwald, dále tam byli i nestraníci – J. Masaryk, L. Svoboda.
3. Vítězný únor znamená převzetí moci komunisty, došlo k tomu 25. 2. 1948
4. E. Beneš odstoupil roku 1948 poté, co odmítl podepsat komunistickou ústavu a když se konaly zmanipulované volby.

Použitá literatura

ČORNEJ, Petr. Dějepis pro střední odborné školy: české a světové dějiny. 2. vyd. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2008, 238 s. ISBN 978-80-7235-382-8

DRŠKOVÁ, Kateřina. Maturita z dějepisu: české a světové dějiny. Vyd. 2. Praha: Aleš Skřivan ml., 2000, 52 s. ISBN 80-902-2617-5

www.dejepis.com